

List Filipským Sedmý díl F 3,1-6

1. Radujte se v Pánu (verš 1)

Apoštol zde vyzývá filipské křesťany k tomu, aby se radovali v Pánu. V tomto listu to není první (viz F 2,18) ani poslední (F 4,4) výzva k radosti. Navzdory skutečnosti, že Pavel píše z vězení, je list prodchnut radostí. Filipští se mají radovat v Pánu Ježíši Kristu. Tato radost není založena na příjemných vnějších okolnostech, nýbrž přímo v Pánu Ježíši. I nekřesťané se dovedou radovat, když se jim v životě daří. Křesťan však má ještě jiný (a stálý) zdroj radosti - Krista. Ten křesťanovi zůstává, i když ve svém životě prochází těžkými věcmi.

Pavel se zmiňuje o tom, že mu není zatěžko psát stále totéž. Co míní tím „totéž“? Mohl by tím myslet své výzvy k radosti. Není mu zatěžko stále filipským věřícím psát, aby se radovali v Pánu. Jinou výkladovou možností je, že Pavlovo „totéž“ se vztahuje na varování před falešnými učiteli, které následuje. V každém případě se Pavel nebál opakování myšlenek, protože věděl, že tím věřícím z Filip prospěje. Sloužilo to k upevňování jejich víry. I my potřebujeme mnoho Božích pravd slyšet vícekrát a opakovaně.

2. Varování před falešnými učiteli (verše 2-3)

Od počátku své existence byla církev ohrožována falešnými učiteli, tedy lidmi, kteří všelijak překrucovali obsah evangelia. V listech apoštolů tak nacházíme řadu varování před podobnými lidmi a jejich naukami. Zde máme jedno z nich. Apoštol tu má pravděpodobně na mysli stejný druh učení, proti kterému tak důrazně vystupuje ve svém listu Galatským. Zmínění bludaři byli patrně křesťané ze Židů (srov. Sk 15,1.5; Ga 2,11-14). Novým věřícím z řad pohanů tvrdili, že nestačí pouze věřit v Pána Ježíše. Je prý také třeba, aby se muži dali obřezat a aby křesťané zachovávali židovské obřadní předpisy a svátky. Jejich poselstvím v podstatě bylo: Věřit v Ježíše Krista nestačí.

Na tyto lidi si tedy měli filipští křesťané dát pozor. Apoštol je označuje velmi nelichotivými názvy. Nazývá je „psy“ (v. 2). Měl na mysli psy, kteří se vyskytovali ve starověkých městech. Živili se tu odpadky, byli zdivočelí a útoční. Není bez zajímavosti, že Židé mluvili o pohanech jako o psech. Falešní učitelé byli podobně nebezpeční. Obrazně řečeno sytili sebe i druhé odpadky. Byli možná velmi pracovití. Možná se domnívali, že pracují pro Boha, pro Krista. Apoštol je ale označuje za „špatné dělníky“ (v. 2). To proto, že vedli lidi pryč od naprostého spolehnutí na Krista. A konečně je Pavel označuje slovem „rozřízka“ (v. 2). Slovo je překladem řeckého slova KATATOMÉ (roztržka, „rozřízka“), které lze přeložit i slovem „zmrzačení“. Jde tu zřejmě o slovní hříčku se slovem „obřízka“ (Ř. PERITOMÉ). Na vykonání obřízky při křesťanech kladli bludaři velký důraz. V jejich pojetí se však obřízka stávala pouhým mrzačením těla. A především také mrzačením víry v Krista.

„*Neboť pravá obřízka jsme my, ...*“ (verš 3 ČEP) Pravou obřízkou se tu míní pravý Boží lid. Pavel do něho nepochybně zahrnuje sám sebe, Timotea, Epafrodita a všechny filipské křesťany. Pravým Božím lidem jsou všichni ti, kdo slouží Bohu z Božích zdrojů. Jejich uctívání Boha vychází z toho nového, co v nich Bůh v Kristu stvořil a tvoří. Vychází z toho, že v Kristu jsou novým stvořením (2K 5,17). Vychází z toho, že v Kristu jsou Božími dětmi, do jejichž srdcí Bůh vyslal

svého Ducha (Ga 4,6). Chlubí se Ježíšem Kristem. Nechlubí se svými náboženskými úkony nebo svou vlastní mravností. Nedají na vnější věci, doslovněji „... *ne na tělo spoléhající*.“ (verš 3, pojem „tělo“ překladem ř. slova SARX). Slova „duch“ a „tělo“ tu neoznačují protiklad mezi duchovní a tělesnou/fyzickou stránkou člověka. Jde spíš o protiklad mezi Božím působením na straně jedné a pouhou lidskou snahou na straně druhé. „Tělo“ zde označuje vše, čím my lidé jsme a co sami dokážeme bez Krista. Do této oblasti „těla“ patří i ty nejušlechtilější náboženské snahy a projevy mravnosti. Ani zdaleka nestačí k našemu ospravedlnění před Bohem. A právě to si praví křesťané uvědomují.

3. Na čem si Pavel zakládal, než poznal Krista (verše 4-6)

Před svým obrácením ke Kristu si Pavel zakládal na stejných věcech jako falešní učitelé. Měl všechno to, co bylo pro zbožné Židy tak cenné. V tomto ohledu byl vynikajícím Izraelitou. Kdyby přistoupil na hru judaistických bludařů, mohl by se chlubit mnohem více než oni. Byl obřezán osmého dne po svém narození (Gn 17,12). A nejen, že věděl, že je z Izraele. Věděl i to, že pochází z kmene Benjamín. Oba jeho rodiče byli Izraelité („*Hebrej z Hebrejů*“, v. 5 ČEP). Navíc patřil k nejprísnejšímu směru židovského náboženství, k farizeům. Byl velmi horlivým ctitelem Hospodina, proto také kdysi velmi pronásledoval církev. Po formální stránce dodržoval zákon naprosto bezchybně. Jako farizeus byl nepochybně přesvědčen, že je spravedlivý a Bůh mu nemá moc co odpouštět. Až po setkání se vzkříšeným Kristem (Sk 9,1-31) začal poznávat, že toto vše mu u Boha žádné body nepřidává. Za zmínku stojí skutečnost, že Pavel byl před svým obrácením v odlišné situaci, než byl Martin Luther před svým objevem ospravedlnění z víry. Martin Luther trpěl pod Zákonem, bál se Božího hněvu a soudu, měl strach ze zatracení. Farizeus Saul byl však přesvědčen, že dobře slouží Bohu. Měl čisté svědomí. Teprve pod vlivem Krista začal vidět svůj hřích (srov. 1Tm 1,13).

Jak by takové spoléhání na „tělo“ vypadalo dnes? Někdo si třeba zakládá na tom, že je z té správné církve, která má tu správnou teologii a obřady. Nebo na tom, že byl pokřtěn správným způsobem, kupříkladu ponořením. Na tom, co všechno přečetl a jak to má v hlavě srovnané. Mohl by si zakládat na svém slušném a počestném životě. Na tom, že není až tak špatný jako ostatní lidé.

- *Napadá vás ještě nějaký další způsob, jakým by se spoléhání na „tělo“ mohlo projevat v současné době?*
- *Jak se můžeme bránit proti falešným učitelům a učením?*